

20. december 2007

Til

Folketinget - Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 19, 20 og 21 af
3.december. Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Bente
Dahl (Det Radikale Venstre).

(Alm. del).

Kristian Jensen

/ Lene Skov Henningsen

Spørgsmål 19: Vil ministeren oplyse, hvilke lande i EU, der har diff. moms samt beskrive hvilke varegrupper, den differentierede moms gælder for?

Svar: Indledningsvis kan jeg oplyse, at der er en række almindelige momsfratagelser og nulsatser som gælder for alle EU-lande. Disse er beskrevet i hovedtræk i boks 1. For en uddybning henvises til EU-kommissionens hjemmeside: <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l31057.htm>

Forskellen på en nulsats og en fritagelse er muligheden for fradrag for indgående moms. Når en momspligtig virksomhed køber varer eller ydelser, som den bruger i den momspligtige produktion, har den fradragsret for denne indgående moms. Denne regel sikrer bl.a., at momsen er neutral, så satsen altid er den samme for slutbrugeren, uanset hvor mange led der er i produktionsprocessen. Da en nulsats svarer til alle andre satser, har virksomheder, der sælger sådanne varer eller ydelser, fuld fradragsret for deres indkøb til denne produktion. Hvis en virksomhed derimod er momsfrataget, skal der ikke moms på dens salg, og der er ikke fradrag for den indgående moms til dens momsfratagne aktiviteter.

Boks 1 - Fælles momsfratagelser og nulsatser for alle EU-lande i hovedtræk

Momsfrataget (fritaget for moms – men intet fradrag for indgående moms)

Hospitalsbehandling, lægebehandling og tandlægebehandling

Social forsorg og bistand

Skole- og universitetsuddannelse

Visse kulturelle aktiviteter, f.eks. museer

Forsikring

Visse finansielle aktiviteter - f.eks. bank- og realkreditvirksomhed

Visse ydelser og varer vedr. postvæsen

Spil og væddemål

Visse ydelser vedr. fast ejendom

Nulsatser (ingen moms på salg – men fuld fradragsret for indgående moms)

Eksport til andre EU-lande (der til gengæld har moms på import)

Eksport ud af EU

Visse transaktioner relateret til international transport eller behandlet som eksport

Ydelser fra mellemmænd, der tager del i transaktioner relateret til eksport

Visse transaktioner relateret til international handel

Derudover har EU-landene en række forskellige nedsatte satser for forskellige varer og ydelser. Landenes forskellige momssatser fremgår af tabel 1 på næste side.

Tabel 1 - Momssatser i EU 2007

Land	Normalsats	Nedsat sats	Supernedsat sats	Parkerings-sats	”Udvidet” nulsats
Belgien	21	6		12	Ja
Bulgarien	20	7			
Cypern	15	5 / 8			Ja
Danmark	25				Ja
Estland	18	5			
Finland	22	8 / 17			Ja
Frankrig	19,6	5,5	2,1		
Grækenland	19	9	4,5		
Holland	19	6			
Irland	21	13,5	4,8	13,5	Ja
Italien	20	10	4		Ja
Letland	18	5			
Litauen	18	5 / 9			
Luxemburg	15	6	3	12	
Malta	18	5			Ja
Polen	22	7	3		Ja
Portugal	21	5/12		12	
Rumænien	19	9			
Slovakiet	19	10			
Slovenien	20	8,5			
Spanien	16	7	4		
Storbritannien	17,5	5			Ja
Sverige	25	6 / 12			Ja
Tjekkiet	19	5			
Tyskland	19	7			
Ungarn	20	5			
Østrig	20	10			

Kilde:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf

Der overordnet to forklaringer på, at EU-landene kan have differentieret moms. For det første er der en række varer og ydelser, som alle EU-lande kan anvende en eller flere *nedsatte* satser for. For det andet har flere lande særlige regler. Supernedsat sats og parkeringsats

vedrører således forskellige særordninger for de enkelte lande. Ligeledes vedrører ”udvidet” nulsats særlige ordninger med nulsats i de pågældende lande, udover det der gælder i alle lande jf. boks 1.

I skema 1 på de kommende sider følger nogle hovedtræk for, hvilke varer og ydelser de enkelte EU-landenes momsfratagelser og forskellige nedsatte satser omhandler.

Skema 1 – Hovedtræk for varer og ydelser med nedsatte momssatser i de enkelte EU-lande

Land	Nedsat sats	Supernedsat sats	Fritagelser	Nulsats	Parkeringssats
Belgien	Visse landbrugsprodukter, Betalings-tv, Sociale BOLLiger	Dyr, visse fødevarer, vand, medicin og medicinaludstyr, bøger og tidsskrifter, kister, visse reparationer, sociale institutioner, noget transport, kultur, sport, underhold	Notarer, advokater	Aviser og visse magasiner	-
Bulgarien	Hotel indkvartering, under betingelser	-	Jordtransaktioner, gaver, landbrugsvarer, metaltaffald	-	-
Cypern	Restauranter	-	-	Fødevarer og medicin	-
Danmark	-	-	Rejseelskaber, bedemandsydelser, persontransport	Aviser	-
Estland	Bøger, medicin og medicinaludstyr, behandling af risikabelt affald, begrevelser, optræden og koncerter, overnatninger, tidsskrifter	-	-	-	-
Finland	Fødevarer, dyrefoder	Medicin, passagertransport, kultur, sportsfaciliteter, underholdning, kunstværker, arbejdsintensive brancher (EU-eksperiment 2007-2009)	-	Aviser	-
Frankrig	Landbrug, fødevarer, bøger, offentlig underholdning	Medicin, aviser	Aktiviteter underlagt lokale underholdningsskatter,	-	-
Grækenland	Landbrugsprodukter og -ydelser, medicin, fødevarer, elektricitet og naturgas, vand, noget underholdning, passagertransport, kunst, hotelindkvartering, restauranter og caféer, sociale ydelser, begravelsesydelser, affald, cykler, sko og lædervarer, vedligeholdelse af privat bopæl	Bøger, aviser og perodeskrifter, teaterbilletter	Radio og fjernsyn, vand, notarer, advokater, gaver	-	-
Holland	Mad, vand, medicin, kunst, kulturelle begivenheder og publikationer	Salg af landbrugsvarer	Komponering, skrivi, sportsklubber	-	-

Land	Nedsat sats	Supernedsat sats	Fritageber	Nulsats	Parkeringsats
Irland	Visse landbrugsprodukter, bolig, sportsfaciliteter, energi, reparation og vedl. af mobile goder, rengøring og indsamling af affald, visse turistydelser	Kreaturbesætning, greyhounds, heste	National radiofoni, passagertransport, begravnelsesydelser, reklame for sportsarrangementer af nonprofit-organisationer	Bøger, fødevarer og drikkevarer, medicin, tøj og sko til børn under 11	-
Italien	Visse fødevarer, vand, gas, elektricitet, kulturelle ydelser, brug af sportsinstallationer, medicin	Basale nødvendigheder, massemarkedsartikler, visse fødevarer	Afgiftsfriforsyning til offentlige instanser, urban offentlig transport	-	-
Letland	Medicin og medicinske apparater, produkter til spædbørn, bøger, aviser og blade, abonnement på radio og tv, hoteller, energi til opvarmning, vandforsyning, gas og elektricitet, kloakering, indsamlings og behandling af affald, begravelsesydelser, billetter til biograf og sportsarrangementer, offentlig transport, frisørvirksomhed	-	Statsfinansieret catering, transport af skolebørn, tandlæge	-	-
Litauen	Statsfinansieret bygning, renovation og isolation af bolig	Passagertransport, bøger, aviser og blade, medicin, hotelindkvartering udvalgte fødevarer bl.a. afkølet, frosset eller dybfrosset kød, spiseselige indvolde, visse landbrugsydelser, fisk, kulturelle og sportslige aktiviteter, ydelser til visse kulturelle erhverv	Offentlig fjernsyn og radio, tilvejebringelse af goder når moms på input er forhindret	-	-
Luxembourg	Gas, elektricitet, blomster, arbejdsintensive ydelser	Fødevarer, bøger, aviser og blade, medicin, passagertransport	-	-	Tøj, vin, Kul
Malta	Udlejning af indkvartering, elektricitet, sukkervarer og lignende medicinsk tilbehør, trykte materialer, kunstværker, samleobjekter og antikviteter, cykelreparation, sko og lædervarer, tøj, husholdningslinned, hjemmehjælp	-	visse religiøse aktiviteter, vandforsyning	-	-
Polen	-	-	-	Bøger	Restauranter, bygninger, visse landbrugsprodukter og ydelser (2008)

Land	Nedsat sats	Supernedsat sats	Fritageber	Nulsats	Parkeringsatts
Portugal	Fødevarer, bøger, aviser og blade, medicin, vand elektricitet, naturgas, passagertransport, camping og hotel, offentlig underholdning, input til landbrug	-	Begravelse og kremation, passagertransport, landbrug	-	Restauranter, kaffe, vin, visse fødevarer, udsmykningsplanter og blomster, udstyr til landbrug, udstyr til brug for vedvarende energi, diesel og fyringsolie
Rumænien	-	-	Noget offentlig fjernsyn og Radio	-	-
Slovakiet	Medicin og udvalgte medicinalvarer	-	Offentlig tv og Radio	-	-
Slovenien	Fødevarer, landbrugsprodukter, medicin	-	Visse rejsetilskud	-	-
Spanien	Fødevarer, dyrefoder, blomster, vand, medicinaludstyr, passagertransport, hoteller, passagertransport, intellektuelle rettigheder, reparation af privat bolig, friserydelser	Brød, mælk, grønsager, medicin, subsidiært bolig,	Intellektuelle rettigheder, transaktioner ved offentlige instanser	-	-
Storbritanien	Opvarmning af bolig, energibesparende installationer, kvindeligt sanitet beskyttelse, bamsesæder til biler, visse flytninger, renovation, råd om velfærd, svangerskabsforbyggende midler	-	Begravelse og kremation, medlemskab af handelsorganisationer, offentlige instanser	-	-
Sverige	Fødevarer, noget kunst, samleobjekter og antikviteter, hotel og camping	-	Visse massemedier, visse sports	-	Bøger, aviser og magasiner, farvebøger til børn, musik på noder, navigationskort, passagertransport, visse kulturelle og sportslige ydelser, ophavsrettigheder
Tjekkiet	Fødevarer, medicin, konstruktion af boligbyggeri	-	Fjernsyn og radio	-	-
Tyskland	Visse fødevarer, lokaltransport, bøger, aviser og blade, kunstobjekter	-	Blinde entreprenører, Ungdomsorganisationer	-	-
Ungarn	Sukkerprodukter, mølleprodukter, medicinalhjælp, herbicider	Særlig medicin, daglige aviser, bøger, hvide dåser til blinde	Offentlig fjernsyn og radio, visse sportsaktiviteter	-	-
Østrig	Visse fødevarer, bolig, offentlig transport, aviser	-	Sociale ydelser, små skatteydere	-	-

For en uddybning kan jeg henvide til EU-Kommissionens publikation, "VAT Rates Applied in the Member States of the European Community".

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf

I publikationen "Value added taxation in europe" fra databasen www.ibfd.org, kan man desuden finde meget detaljeret information om 20 af EU landenes forskellige måder at differentiere moms på – herunder forskellige satser for forskellige fødevarer.

I øvrigt kan jeg oplyse, at EU-Kommissionen i sommeren 2007 offentliggjorde en rapport fra Copenhagen Economics om fordele og ulemper ved nedsat moms generelt. Rapporten indeholder mange oplysninger om og analyser af nedsat moms generelt. Desuden indeholder Appendiks VIII tabeller med detaljerede oplysninger om de forskellige momssatser i de enkelte lande – eksempelvis deres forskellige satser for fødevarer.

Link til rapport:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/study_reduced_VAT.pdf

Link til appendiks:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/study_reduced_VAT_appendices.pdf

Spørgsmål 20: Kan ministeren gøre rede for, hvilke erfaringer andre EU-lande har gjort m.h.t. indkøbsmønsteret, ved en moms nedsættelse på frisk frugt og grønt?

Svar: Hverken jeg eller Skatteministeriet er bekendt med analyser af betydning for indkøbsmønsteret af frugt og grønt i lande, der har nedsatte momssatser på frugt og grønt.

Skatteministeriet har i øvrigt også kun kendskab til, at landene har nedsatte momssatser på frugt og grønt, samtidig med at de har nedsatte satser på andre fødevarer. De fleste lande, der har nedsatte satser for frugt og grønt har således brede undtagelser for fødevarer eller såkaldte basisfødevarer.

Dog har eksempelvis Spanien og Italien en momssats på 4 pct. for frugt og grønt. Men de har også samme lave sats for brød og kornprodukter mv. Desuden er fødevaremomsen i Italien generelt 10 pct., mens den er 7 pct. i Spanien.

Ifølge økonomisk teori er det primært de relative priser – forskellene i priserne på ”frisk frugt og grønt” og andre varer og ydelser – der vil ændre på forbrugssammensætningen. De andre landes momssystemer giver således ikke særligt store incitamenter til at købe ”frisk frugt og grønt” frem for andre fødevarer.

Nedsat moms på fødevarer er dog også ofte indført af fordelingsmæssige årsager. I den forbindelse kan jeg oplyse, at flere undersøgelser viser, at nedsat moms for fødevarer faktisk *ikke* har en omfordelene effekt – i hvert fald ikke i Danmark og lande med tilsvarende høj lighed i indkomsterne. Dette fremgår bl.a. af den førnævnte rapport fra Copenhagen Economics og af en analyse fra Skatteministeriet

(<http://www.skm.dk/publikationer/skat/skatau-juni2005/differentieretmoms/>). Begge analyser viser, at forbruget af fødevarer i Danmark udgør en ret kontant procentdel af det samlede forbrug for alle indkomstintervaller. Tal fra Danmarks Statistiks forbrugsundersøgelse tyder endvidere på, at det samme er tilfældet for frugt og grøntsager.

Herudover reduceres prisseffekten af en momsnedsettelse med virksomhedernes ekstraomkostninger til administration af flere momssatser. Bl.a. svenske undersøgelser tyder på, at disse er betydelige.

Afslutningsvis vil jeg understrege, at regeringen ønsker at fremme folkesundheden. Derfor får Forebyggelseskommissionen blandt andet til opgave at undersøge konsekvenserne af differentieret moms, hvor momsen på frisk frugt og grønt sættes ned, så vi kan blive klogere på fordele og ulemper ved nedsat moms på frugt og grønt.

Spørgsmål 21: Vil ministeren oplyse, hvor stort provenutabet er, hvis momsen på frisk frugt og grønt i Danmark sættes ned til henholdsvis 0 pct., 5 pct. og 10 pct.?

Svar: Indledningsvis kan jeg oplyse, at de fælles regler i EU betyder, at en nedsat momssats skal være mindre end 15 pct. og mindst 5 pct. Desuden må virksomhedernes momsbetalinger normalt ikke blive negative. Mere præcist må virksomhedernes typiske fradragsberechtigede købsmoms ikke overstige salgsmomsen, hvilket i praksis kan betyde, at minimumssatsen vil være større end 5 pct. på konkrete områder. Når flere EU-lande har andre satser, skyldes det – jf. svaret på spm.19 – særordninger for de enkelte lande.

Provenutabet ved nedsat moms på ”frisk frugt og grønt” er selvsagt meget følsomt over for de præcise definitioner. Er det f.eks. kun frugt og grønt i butikker og lignende, der skal omfattes? Hvad med ”blandede produkter”, der både indeholder frugt/grønt og andre fødevarer? (f.eks. en sandwich?) Hvad med frugt og grønt i take-away-mad og på restaurant og lignende? Hvordan defineres ”frisk”? Er der forskel på hele og pressede frugter (skal friskpresset appelsinsaft f.eks. omfattes?)

Beregningsteknisk er der her taget udgangspunkt i tilgængeligt talmateriale om frugt og grønt fra Danmarks Statistiks nationalregnskab.

Provenutabet vil i sidste ende være et spørgsmål om den præcise afgrænsning og mulighederne for at håndhæve den i praksis. Skema 2 giver et overblik over, hvad der er medregnet, og hvad der ikke er medregnet i provenuberegningerne.

Skema 2 – Oversigt over medregnet og ikke-medregnet frugt og grønt

Medregnet i provenutab	Ikke medregnet i provenutab
Privates indkøb af frugt og grønt (inklusive kartofler – men eksklusiv ris og lign.) i butikker og lign. – inklusiv friskt, frosset, tørret, konserveret mv.	Privates køb af frugt og grønt i blandede og forarbejdede produkter (juice, syltetøj, færdigretter, bær i kager mv.)
”Foreningers, organisationers mv.” (som leverer ydelser til husholdningerne) køb af frugt og grønt (inklusive kartofler – men eksklusiv ris og lign.) – inklusiv friskt, frosset, tørret, konserveret mv.	Privates køb af frugt og grønt i take away, catering mv.
	Privates køb af frugt og grønt i/på kantiner, cafeer, restauranter mv.
	Momsfritagene erhvervs indkøb og momspligtige virksomheders indkøb til ”kost til indehaveren og personale” ¹

Tabel 2 viser provenutabet ved nedsat moms på frugt og grøntsager beregnet ud fra nationalregnskabstal for frugt og grøntsager inklusiv kartofler.

Tabel 2 – Provenutab ved nedsatmoms på frugt og grønt i 2008-niveau

	----- Pct. -----				
Sats frugt og grønt	0	5	10	14	15
Prisændring i pct.	-20	-16	-12	-8	-8
	----- Mio. kr. -----				
Provenutab uden adfærd	2.750	2.200	1.650	1.200	1.100
Provenutab incl. adfærd	2.950	2.300	1.700	1.250	1.150

Kilde: Danmarks Statistik, Nationalregnskabet.

Amn. Niveaulet er fremskrevet med udviklingen i det private forbrug af fødevarer fra Finansministeriets augustvurdering 2007.

¹ Momspligtige virksomheder har ikke fradragsret for moms på kost til indehaveren og personale jf. Momslovens § 42 stk. 1. nr. 1

Det fremgår af tabel 2, at en nedsættelse af momsen for frugt og grøntsager til eksempelvis 5 pct. opgjort ved denne metode vil give et ”direkte provenutab” på ca. 2.200 mio. kr. Med en antagelse om, at forbruget af frugt og grønt vil stige på bekostning af andet momsbelagt forbrug, vil der derudover være et adfærdsbetinget provenutab på ca. 100 mio. kr., således at det samlede provenutab ved nedsættelse af momsen på frugt og grønt bliver ca. 2.300 mio. kr.

Adfærdsændringen bygger på en forudsætning om, at den gennemsnitlige egenpriselasticitet er -0,3. Det vil sige, at det er antaget, at forbruget stiger med 0,3 pct. hvis prisen falder med 1 pct. Denne følsomhed svarer til det niveau, der er blevet estimeret og anvendt for forbrugernes adfærdsændringer som følge af prisændringer for fødevarer generelt.

Hvis provenutabene ikke finansieres med højere skatter eller afgifter, vil det samlede provenutab dog blive reduceret med omkring 25 pct., da nedsættelsen sandsynligvis vil blive omsat til mere privatforbrug, der vil medføre større indtægter fra moms og andre afgifter.